

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Nicolý Rádlové

Mluvené slovo a audioknihy v průběhu času

Předložená bakalářská práce si klade za cíl „ukázat, že fenomén audioknih, byť je v dnešní době vnímán spíše jako nový trend, kontinuálně navazuje na celými dějinami lidstva se táhnoucí linii vyprávění a sdělování si příběhů a poznatků ústním podáním.“ (str. 8). Autorka začíná definicí pojmů a vymezením kategorií audioknih, v následujících kapitolách pak v souladu s cílem práce představuje fenomén audioknihy v širším historickém kontextu – nahlíží jej jako součást kulturního vývoje, na jehož počátku stojí ústní vyprávění, později doplněné o předčítání knih a v současné době o různé možnosti záznamu mluveného slova, využívající moderní technologie. Ve druhé části se věnuje historii mluveného slova a audioknižnímu trhu v České republice. Téma i záměr jsou zformulovány jasně, autorka postupuje od obecnějších témat ke specifickým českého prostředí. Text je přehledně strukturovaný, kapitoly na sebe logicky navazují a postupně směřují k naplnění stanoveného cíle. Celá práce je psána čtivým jazykem a svědčí o zaujetí autorky pro zvolené téma. Jako odborný text má však také několik slabin.

Ačkoli se jedná o teoretickou práci, ve všech částech převažuje deskriptivní rovina a spíše informativní typ výkladu. V řadě kapitol chybí vlastní argumentace, zpracování některých témat navíc není podpořeno odkazy na relevantní odborné zdroje. Asi nejvýrazněji se tento nedostatek projevuje v kapitole 2.1 (str.12-16). Pojednává o tématech, k nimž lze dohledat množství odborných textů (vyprávění u Aboriginců, Homérské eposy, Epos o Gilgamešovi atd.), autorka nicméně jako zdroje uvádí pouze tři populárně-naučné články. Například i studie P. Nunna a N. Reida, na niž se odvolává citovaný článek z časopisu *Leonardo* je přitom volně dostupná na internetu, není tedy důvod čerpat informace ze sekundárních zdrojů. Je také škoda, že zcela nevyužitá zůstala práce M. Ruberyho *The Untold Story of the Talking Book* zmíněná v úvodu. Jedná se o jednu z mála monografií systematicky pojednávajících o problematice audioknih, která by výborně posloužila k podpoře argumentu o zakotvení audioknih ve starších formách záznamů mluveného slova či v tradici předčítání knih. Rubery navíc přesvědčivě dokládá, že audioknihy nejsou jen jakousi zeslabenou verzí tištěných knih, ale naopak svébytnou formou, která může zážitek z četby (resp. poslechu) obohatit o zcela nové prvky – což je myslím postoj blízký i autorce.

Druhou slabinou práce je celkově volnější způsob psaní, který místy nerespektuje požadavky kladené na odborné texty a sklouzává spíše k žurnalistickému stylu (přímé oslovení čtenáře - „Sami uvažte...“ (str. 46), spekulativní tvrzení – „Traduje se, že prý proto, že se samotné autorce zdála nakonec výsledná audiokniha až příliš dobrá, a lepší než britský originál...“ (str. 28); či výroky jako např. „Tolik perličky z natáčení první české audioknihy“ (str. 65)). Poněkud rušivě působí například také volné přecházení mezi deskriptivní a normativní rovinou (např. str. 11) či výrazná hodnotící stanoviska (str. 28, 33 – na str. 28 dokonce vyjádřená pomocí pleonasmu: „v nezapomenutelné, naprosto unikátní, a zcela ojedinělé četbě“), která text přibližují žánru recenze.

Co bych na práci Nicolý Rádlové naopak vyzdvihla je pečlivá redakce - stylistických a gramatických chyb je v textu jen minimum. Výjimku představuje kapitola 3.6, v níž se objevuje několik stylisticky ne zcela dobře zvládnutých vět („překvapivě později, a to nejen než v okolních zemích v čele s Německem, kde jsou audioknihy oblíbené, o USA a jejich audiobooks

ani nemluvě, ale i než by se mohlo zdát, a to až v roce 2011“ (str. 30); „A tou první pouze digitální audioknihou (...), na kterou chtěla Audiotéka nalákat nové zákazníky, protože měla asi rok výlučnou licenci na její prodej, byť vydavatelem byl stejně jako u knih Fragment, takže jinde si ji koupit opravdu nemohli, byl Eragon“ – str. 31). Jinak je práce psána kultivovaným jazykem a jak již bylo řečeno, čte se velmi dobře. Zdroje jsou uváděny korektně a v zásadě v souladu s normami, opět až na několik drobností (např. u publikace *Knih se jen tak nezbavíme* mezi autory chybí Jean-Philippe de Tonnac; názvy titulů nejsou psány kurzívou, apod.).

Práci doporučuji k obhajobě a z výše uvedených důvodů ji navrhuji hodnotit známkou „2“.

V Praze dne 5.6.2021

Mgr. Irena Řehořová, PhD.